

به نام خدا

پرسشنامه هوش معنوی بدیع

پرسشنامه هوش معنوی بدیع دارای ۴۲ سوال بوده و هدف آن بررسی مولفه های هوش معنوی (زمینه تفکر کلی و بعد اعتقادی، توانایی مقابله و تعامل با مشکلات، خودآگاهی و عشق و علاقه، پرداختن به سجایای اخلاقی) می باشد.

مولفه های پرسشنامه هوش معنوی بدیع

سوال	مربوطه	بعد
۱۱، ۱۲، ۱۵، ۱۷، ۲۲، ۲۳، ۲۸، ۲۹، ۳۴، ۳۸، ۳۹	۴۲	زمینه تفکر کلی و بعد اعتقادی
۱، ۲، ۳، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۳، ۱۴، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۶، ۳۲	۳۵	توانایی مقابله و تعامل با مشکلات
۴، ۵، ۶، ۲۴، ۲۵، ۳۰، ۳۱، ۳۳		خودآگاهی و عشق و علاقه
۱۶، ۲۱، ۲۷، ۳۶، ۳۷، ۴۰، ۴۱		پرداختن به سجایای اخلاقی

هوش معنوی

واژه معنویت را به عنوان هسته درونی خودمعرفی کرده اند که می تواند آرامش را به خصوص در شرایط استرس زا به انسان هدیه کرده و او را به یک نیروی برتر در این جهان هستی متصل کند.

هوش معنوی برای نخستین بار در سال ۱۹۹۶ توسط استیونز مطرح شد. بعد در سال ۱۹۹۹ توسط امونز گسترش یافت. امونز (۲۰۰۰) (پیدایش سازه هوش معنوی را به عنوان کاربرد ظرفیتها و منابع معنوی در زمینه ها و موقعیت عملی در نظر میگیرد. به عبارتی، افراد زمانی هوش معنوی را به کار میگیرند که بخواهند از ظرفیتها و

منابع معنوی برای تصمیم گیری های مهم و اندیشه در موضوعات هستی یا تلاش در جهت حل مسئله روزانه استفاده کنند(شیوا زمانلو،۱۳۹۲)

آیتم های پرسشنامه هوش معنوی بدیع

پرسشنامه هوش معنوی بر اساس مقیاس لیکرت (بسیار کم، ۱؛ کم، ۲؛ گاهگاهی، ۳؛ زیاد، ۴؛ بسیار زیاد، ۵) می باشد (توجه مقیاس لیکرت در انتهای پرسشنامه کاملا توضیح داده شده است).

گزینه	کاملا مخالف	مخالف	نظری ندارم	موافق	کاملا موافق
امتیاز	۱	۲	۳	۴	۵

ردیف عبارات پرسشنامه هوش معنوی	کاملا مخالف	مخالف	نظری ندارم	موافقم	کاملا موافقم
۱ درباره چیزهایی که خارج از عمل من است دچار نگرانی و تشویش می شوم.	کاملا مخالف	مخالف	نظری ندارم	موافقم	کاملا موافقم
۲ اغلب مشکلات خود را بزرگتر از آنچه هست جلوه می دهم.	کاملا مخالف	مخالف	نظری ندارم	موافقم	کاملا موافقم
۳ نمی توانم به سادگی مخالفت خود را با هر مسئله ای بیان کنم.	کاملا مخالف	مخالف	نظری ندارم	موافقم	کاملا موافقم
۴ اشتباهاتم را می پذیرم.	کاملا مخالف	مخالف	نظری ندارم	موافقم	کاملا موافقم
۵ من خوشبختی را درکمک به دیگران می بینم.	کاملا مخالف	مخالف	نظری ندارم	موافقم	کاملا موافقم

کاملاً	نظری	کاملاً	برای آگاهی از نظرات و افکار جدید از فرصت	۶
موافقم	ندارم	مخالفم	ها استفاده می کنم.	
کاملاً	نظری	کاملاً	اغلب از این که نمی توانم دیگران را آن گونه	۷
موافقم	ندارم	مخالفم	که دوست دارم تغییر بدهم، عصبانی می شوم.	
کاملاً	نظری	کاملاً	مشکلات زیاد مرا دچار یأس و نا امید می	۸
موافقم	ندارم	مخالفم	کند.	
کاملاً	نظری	کاملاً	اغلب همان چیزی می شوم که دوست دارم	۹
موافقم	ندارم	مخالفم	دیگران فکر کنند.	
کاملاً	نظری	کاملاً	اغلب خود را با دیگران مقایسه می کنم.	۱۰
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	از این که گره گشای مشکل کسی باشم	۱۱
موافقم	ندارم	مخالفم	خوشحال می شوم.	
کاملاً	نظری	کاملاً	معتقدم در پس این زندگی مادی، حیات	۱۲
موافقم	ندارم	مخالفم	دیگری نیز وجود دارد.	
کاملاً	نظری	کاملاً	گاهی اوقات احساس می کنم برای یک مشکل	۱۳
موافقم	ندارم	مخالفم	بزرگ هیچ راه حلی وجود ندارد.	
کاملاً	نظری	کاملاً	احساس نیاز شدید به تأیید همگان دارم.	۱۴
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	به قیمت صدمه زدن به دیگران، به دنبال	۱۵
موافقم	ندارم	مخالفم	مقام و موقعیت بالاتر هستم.	
کاملاً	نظری	کاملاً	ما درست درجایی قرار داریم که می بایستی	۱۶
موافقم	ندارم	مخالفم	قرار داشته باشیم و کاری را انجام می دادیم که می بایستی انجام می دادیم.	

کاملاً	نظری	کاملاً	معتقدم که نیرویی درهر لحظه حرکات و اعمال مرا هدایت و راهنمایی و رهبری می کند.	۱۷
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	دائماً خود را به خاطر آنچه قبلاً انجام داده ام مؤاخذه می کنم.	۱۸
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	در هنگام روبرو شدن با مشکلات، دچار تشویش و نگرانی می شوم.	۱۹
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	احساس می کنم باید هر لحظه خود را به یکرنگی درآورم تا خود را با خواسته های دیگران تطبیق دهم.	۲۰
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	از زندگیم راضی هستم.	۲۱
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	احساس می کنم نیرویی بیکران حاکم برجهان مرا حمایت و پشتیبانی می کند.	۲۲
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	معتقدم هر موفقیت و شکستی که به دست می آورم، در ورای آن حکمتی است.	۲۳
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	می توانم به راحتی با انتقاد کنار بیایم.	۲۴
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	سعی می کنم هرگاه با یک مشکل روبرو شدم، تجربیات لذت بخش را به خاطرآورم.	۲۵
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	معتقدم وقتی ازدیگران انتقاد می کنیم، خود را بد جلوه داده ایم.	۲۶
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	به کسی که اکنون هستم و چیزی که اکنون دارم، راضی هستم.	۲۷
موافقم	ندارم	مخالفم		

۲۸	از این که با دیگران احساس همدلی می کنم، کاملاً مخالفم	کاملاً مخالفم	نظری ندارم	موافقم کاملاً موافقم
۲۹	از تماشای کائنات و پدیده های آفرینش، احساس لذت می کنم.	کاملاً مخالفم	نظری ندارم	موافقم کاملاً موافقم
۳۰	معمولاً نظرات متفاوت دیگران را با آغوش باز می شنوم.	کاملاً مخالفم	نظری ندارم	موافقم کاملاً موافقم
۳۱	کاری را که شروع می کنم ادامه می دهم و همه ی مشکلات و دشواری های آن را به جان می خرم.	کاملاً مخالفم	نظری ندارم	موافقم کاملاً موافقم
۳۲	توانایی (نه گفتن) را ندارم.	کاملاً مخالفم	نظری ندارم	موافقم کاملاً موافقم
۳۳	سعی می کنم بدی های دیگران را ببخشم و به آنها نیکی کنم.	کاملاً مخالفم	نظری ندارم	موافقم کاملاً موافقم
۳۴	در موقعیتهای بحران زا از ارتباط خود با نیرویی قدرتمند و بیکران جهت کسب آرامش استفاده می کنم.	کاملاً مخالفم	نظری ندارم	موافقم کاملاً موافقم
۳۵	اغلبه نشستن و فکر کردن درباره مشکلات و موضوعات گذشته می پردازم و حسرت می خورم.	کاملاً مخالفم	نظری ندارم	موافقم کاملاً موافقم
۳۶	من درست خود را به همان صورتی که هستم دوست دارم.	کاملاً مخالفم	نظری ندارم	موافقم کاملاً موافقم
۳۷	اگر چه در زندگیما اشتباهات زیادی داشتم، با این حال به خود افتخار می کنم.	کاملاً مخالفم	نظری ندارم	موافقم کاملاً موافقم
۳۸	معتقدم نیرویی در همه آنچه انجام می دهم و هستم نهفته است.	کاملاً مخالفم	نظری ندارم	موافقم کاملاً موافقم

کاملاً	نظری	کاملاً	۳۹	قدرتی عظیم درکار این جهان حکمفرماست.
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	۴۰	اعتماد به نفس دارم.
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	۴۱	احساس می‌کنم که زندگی هر روز بهتر از دیروز است.
موافقم	ندارم	مخالفم		
کاملاً	نظری	کاملاً	۴۲	معتقدم که : قطره ای کزجویباری بگذرد / ازپی انجام کاری می‌رود.
موافقم	ندارم	مخالفم		

پرسشنامه هوش معنوی بر اساس طیف لیکرت می‌باشد که از ۱ تا ۵ نمره گذاری شده است.

به دو طریق می‌توان از تحلیل پرسشنامه هوش معنوی استفاده کرد

1. تحلیل بر اساس مولفه‌های پرسشنامه
2. تحلیل بر اساس میزان نمره به دست آمده

اما این شیوه نمره گذاری در مورد سوالات ۱، ۲، ۳، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۹، ۲۰، ۲۶ و ۳۵ معکوس شده و به صورت زیر در خواهد آمد

کاملاً	نظری	کاملاً			
موافقم	ندارم	مخالفم	گزینه		
موافقم	ندارم	مخالفم	مخالفم		
۱	۲	۳	۴	۵	امتیاز

تحلیل بر اساس مولفه های **پرسشنامه**

به این ترتیب که ابتدا [پرسشنامه ها](#) را بین جامعه خود تقسیم و پس از تکمیل پرسشنامه ها داده ها را وارد نرم افزار اس پی اس اس کنید. البته قبل از وارد کردن داده ها شما باید پرسشنامه را در نرم افزار اس پی اس اس تعریف کنید و سپس شروع به وارد کردن داده ها کنید.

چگونگی کار را برای شفافیت بیشتر به صورت مرحله به مرحله توضیح می دهیم

مرحله اول. وارد کردن اطلاعات تمامی سوالات پرسشنامه (دقت کنید که شما باید بر اساس طیف لیکرت عمل کنید مثلا اگر شخصی سوال ۷ پرسشنامه را خیلی کم انتخاب کرده است شما باید در پرسشنامه در جلوی سوال ۷ عدد ۱ (خیلی کم) را بگذارید.

مرحله دوم. پس از وارد کردن داده های همه سوالات، سوالات مربوط به هر مولفه را کامپیوت (compute) کنید. مثلا اگر مولفه اول X و سوالات آن ۱ تا ۷ است شما باید سوالات ۱ تا ۷ را compute کنید تا مولفه x ایجاد شود.

به همین ترتیب همه مولفه ها را ایجاد کنید و پس از این کار در نهایت شما باید همه مولفه ها که ایجاد کردید را با هم compute کنید تا این بار متغیر اصلی تحقیق به وجود بیاید که به طور مثال متغیر مدیریت دانش یا ... است.

مرحله سوم. حالا شما هم مولفه ها را به وجود آورده اید و هم متغیر اصلی تحقیق را؛ حالا می توانید از گزینه آنالیز هر آزمونی که می خواهید برای این پرسشنامه (متغیر) بگیرید.

مثلا می توانید آزمون توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد، واریانس) یا می توانید آزمون همبستگی را با یک متغیر دیگر بگیرید.

تحلیل بر اساس میزان نمره پرسشنامه

بر اساس این روش از تحلیل شما نمره‌های به دست آمده را جمع کرده و سپس بر اساس جدول زیر قضاوت کنید.

توجه داشته باشید میزان امتیاز های زیر برای یک پرسشنامه است در صورتی که به طور مثال شما ۱۰ پرسشنامه داشته باشید باید امتیاز های زیر را ضربدر ۱۰ کنید

مثال: حد پایین نمرات پرسشنامه به طریق زیر بدست آمده است

تعداد سوالات پرسشنامه ضربدر ۱ = حد پایین نمره

حد بالای نمرات	حد متوسط نمرات	حد پایین نمره
۲۱۰	۱۲۶	۴۲

- در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۴۲ تا ۸۴ باشد، میزان هوش معنوی در این جامعه ضعیف می باشد.
- در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۸۴ تا ۱۲۶ باشد، میزان هوش معنوی در سطح متوسطی می باشد.
- در صورتی که نمرات بالای ۱۲۶ باشد، میزان هوش معنوی بسیار خوب می باشد.

روایی و پایایی پرسشنامه هوش معنوی

قابلیت اعتماد یا پایایی یک ابزار عبارت است از درجه ثبات آن در اندازه گیری هر آنچه اندازه می‌گیرد یعنی اینکه ابزار اندازه‌گیری در شرایط یکسان تا چه اندازه نتایج یکسانی به دست می‌دهد.

شایان ذکر است که بدیع و همکاران (۱۳۸۹) برای محاسبه پایایی پرسشنامه هوش معنوی از دو روش آلفای کرونباخ و تنصیف استفاده نموده اند که مقدار آن برای

کل پرسشنامه به ترتیب برابر با ۰/۸۵ و ۰/۷۸ بدست آمد ه و این بیانگر پایایی قابل قبول پرسشنامه یاد شده می باشد. در کل، ضرایب پایایی مقیاس هوش معنوی بین ۰/۶۹ تا ۰/۸۵ نوسان دارد که بیانگر ضرایب پایایی قابل قبول می باشد. همچنین برای تعیین اعتبار پرسشنامه یاد شده نمره آن با نمره سؤال ملاک همبسته شده و مشخص گردید که رابطه مثبت و معنی داری بین آنها وجود دارد (۰/۵۵ = r) که نشان می دهد پرسشنامه هوش از اعتبار مناسبی برخوردار است. در پایان نامه ابراهیمی کوه بنانی (۱۳۹۰) (پایایی پرسشنامه هوش معنوی بدیع با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه شد که مقادیر آن در جدول زیر ارائه گردیده است:

میزان آلفای کرونباخ	نام متغیر
۰/۸۵	هوش معنوی

منبع:

بدیع، علی؛ سواری، الهام؛ باقری دشت بزرگ، نجمه و لطیفی، وحیده (۱۳۸۹). ساخت و اعتباریابی پرسشنامه هوش معنوی. اولین همایش ملی روانشناسی دانشگاه پیام نور تبریز.

ابراهیمی کوه بنانی، شهین، (۱۳۹۰)، رابطه هوش هیجانی و هوش معنوی با رضایت از زندگی در دانش آموزان تیز هوش دختر دبیرستانی شهر بیرجند، پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد رشته روان شناسی و آموزش کودکان استثنائی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قاینات.

زمانلو، شیوا؛ خادمی، علی (۱۳۹۲). جایگاه هوش معنوی در سلامت روانی کارکنان، نشریه تعالی تخصصی مدیریت، سال سوم، شماره ۱۹ و ۲۰